

ตอบข้อหารือ ธนาкарชิตีแบงก์

เลขที่ ปง ๐๐๐๓.๓/ ๖๗๔

ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๖

ธนาкарชิตีแบงก์ขอหารือ
เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน
ทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. ๒๕๕๖ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ธนาкарชิตีแบงก์ขอหารือเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติในการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด กรณีส่งผ่านผู้ให้บริการซึ่งเป็นบริษัทเอกชน ชื่อว่า CDD Gateway Service เพื่อส่งข้อมูลและเมื่อธนาкарทำการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ธนาкарจะส่งข้อมูลกลับมายังสำนักงาน โดยจะส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ผ่านมายังบริษัทผู้ให้บริการเพื่อผ่านมายังสำนักงาน ดังนั้นข้อมูลที่ธนาкарจะต้องรับหรือส่งผ่านบริษัทนี้จึงมีอยู่ ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ คือ ข้อมูลในระบบสารสนเทศของสำนักงาน เพื่อเผยแพร่รายชื่อสู่สาธารณะและแจ้งต่อธนาкарเพื่อธนาкарจะนำข้อมูล (Download) จากระบบของบริษัทผู้ให้บริการมาตรวจสอบเองได้

ส่วนที่ ๒ คือ ข้อมูลที่เป็นความลับ ซึ่งธนาкарไม่สามารถนำข้อมูลจากบริษัทผู้ให้บริการมาตรวจสอบเองได้ แต่ธนาкарจะต้องส่งข้อมูลลูกค้าของตนทั้งหมดให้แก่บริษัทผู้ให้บริการ

ตามขั้นตอนดังกล่าว ธนาкарจึงขอหารือและคำแนะนำเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของธนาкар ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

๑. หากเกิดกรณีที่บริษัทผู้ให้บริการไม่สามารถให้บริการช่องทางการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (Gateway Infrastructure) ให้กับธนาкарได้ เนื่องจากระบบขัดข้อง หรือระบบมีข้อผิดพลาด หรือเกิดเหตุขัดข้องอื่นใดในการให้บริการอันเป็นเหตุทำให้ธนาкарไม่สามารถตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดได้ หรือ ตรวจสอบปรากฏว่าข้อมูลเกิดล่าช้า ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ทำให้ธนาкарไม่สามารถระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือของผู้กระทำการแทน หรือไม่สามารถทำรายงานส่งให้แก่สำนักงานนั้นทันตามเวลาที่กำหนด ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายของสำนักงาน ปง. ธนาкарจะมีความรับผิดชอบตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

ตอบ จากการพิจารณาข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกาศ/แจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งกำหนดให้สำนักงาน ปง. ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- ๑) ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวในระบบสารสนเทศของสำนักงานเพื่อเผยแพร่รายชื่อสู่สาธารณะ
- ๒) แจ้งรายชื่อดังกล่าวไปยังบุคคลที่ถูกกำหนดและผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดเพื่อให้ทราบถึงการกำหนดรายชื่อนั้นโดยไม่ชักช้า

ฉะนั้น ช่องทางหลักในการที่ธนาคารจะใช้ในการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ธนาคารก็สามารถตรวจสอบรายชื่อบุคคลผู้ถูกกำหนดได้จากระบบสารสนเทศของสำนักงาน ปปง.ได้ที่ www.amlo.go.th อย่างไรก็ดี กรณีที่ธนาคารเลือกใช้บริการจากระบบ Gateway ในการนำข้อมูลผ่านระบบดังกล่าวมาใช้ในการตรวจสอบกับรายชื่อลูกค้าของตน หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า ข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดซึ่งผ่านระบบดังกล่าวมีความล่าช้าหรือมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อน เกี่ยวกับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดซึ่งเกิดจากระบบ Gateway อย่างสิ้นเชิง โดยปราศจากความประมาทเลินเล่อของธนาคาร กรณีเช่นนี้ธนาคารก็ย่อมไม่ต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้ เป็นไปตามนัยมาตรา ๒๓ ของกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ได้กำหนดไว้ว่าการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่ามิมีผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูล ดังนั้น เมื่อความล่าช้าหรือมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเกิดขึ้นในขั้นตอนก่อนที่ธนาคารจะรับข้อมูลเข้ามาตรวจสอบและความล่าช้าหรือมีข้อผิดพลาดนั้นอยู่นอกเหนือการควบคุมของธนาคารผู้รับข้อมูล ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับความประมาทเลินเล่อของธนาคารในการรับข้อมูลแล้ว กรณีจึงไม่ต้องรับผิดชอบ

๒. เนื่องจากข้อมูลผ่านบริษัทผู้ให้บริการมีอยู่ ๒ ส่วน ตามที่ได้อธิบายในข้างต้น ธนาคารขอหารือสำหรับข้อมูลในส่วนที่ ๒ ที่กำหนดให้ต้องส่งข้อมูลลูกค้าทั้งหมดไปให้ผู้ให้บริการเพื่อทำการตรวจสอบ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้เป็นความลับระหว่างลูกค้าและธนาคาร ดังนั้น หากข้อมูลลูกค้าดังกล่าวหลุดไปสู่บุคคลภายนอกอาจทำให้ธนาคาร เกิดความเสียหายหรือถูกฟ้องร้องได้ นอกจากนี้ยังมีได้มีกฎหมายคุ้มครองธนาคารสำหรับกรณีที่ต้องส่งข้อมูลลูกค้าดังกล่าวให้กับบริษัทผู้ให้บริการซึ่งเป็นบริษัทเอกชนไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ เพื่อการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ด้วยเหตุดังกล่าวธนาคารจึงมีเหตุขัดข้องอาจทำให้ไม่สามารถส่งข้อมูลลูกค้าทั้งหมดให้กับบริษัทผู้ให้บริการได้หากมิได้รับอนุญาตจากลูกค้าในการเปิดเผยข้อมูลให้กับบุคคลที่สาม จึงขอเรียนปรึกษาท่านว่าธนาคารจะมีทางแก้ไขปัญหาหรือทางออกสำหรับกรณีดังกล่าวอย่างไร

ตอบ การส่งข้อมูลผ่านระบบ CDD Gateway มี ๒ ส่วน กล่าวคือ ข้อมูลส่วนที่เป็นความลับซึ่งได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อบุคคลเสี่ยงที่อาจเกี่ยวกับการฟอกเงินซึ่งธนาคารต้องเฝ้าระวังและนำไปใช้เป็นข้อมูลในการบริหารความเสี่ยง อีกส่วนหนึ่งคือ ข้อมูลที่ไม่เป็นความลับ ได้แก่ รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดซึ่งข้อมูลส่วนนี้ปกติเป็นข้อมูลสาธารณะเพราะมีการประกาศในระบบสารสนเทศของสำนักงานเพื่อเผยแพร่แก่สาธารณะชน

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อบุคคลเสี่ยงที่อาจเกี่ยวกับการฟอกเงินซึ่งเป็นข้อมูลลับนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นสำนักงาน ปปง. ผู้ให้บริการระบบ CDD Gateway และธนาคารในฐานะผู้รับข้อมูลล้วนอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์มาตรา ๖๖ ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ต้องเก็บรักษาความลับเกี่ยวกับรายชื่อดังกล่าวเพื่อมิให้บุคคลภายนอกล่วงรู้โดยถือเป็นความลับของทางราชการ หากฝ่าฝืนย่อมมีความผิดและมีโทษทางอาญา ส่วนข้อมูลที่เป็นรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่เป็นข้อมูลสาธารณะนั้น ทราบได้ที่รายชื่อนั้นยังถูกประกาศเป็นรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดโดยสำนักงาน ปปง. แม้ข้อมูลลูกค้าดังกล่าวจะถูกเปิดเผยไปสู่บุคคลภายนอกธนาคารก็ย่อมไม่ต้องรับผิดชอบต่อลูกค้าหรือเกรงว่าจะถูกฟ้องร้องตามกฎหมาย เพราะข้อมูลดังกล่าวนี้ไม่ใช่ข้อมูลลับตามที่กล่าวมาข้างต้น

ดังนั้น ในการดำเนินการของธนาคารเกี่ยวกับรายชื่อดังกล่าว จะต้องมีการแยกกันให้ชัดเจนระหว่างข้อมูลที่เป็นความลับและข้อมูลที่ไม่ใช่ความลับ

๓. ตามที่ประชุมเรื่องเตรียมความพร้อมในการเข้ารับการประเมินด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๖ ท่านเลขาธิการได้แจ้งที่ประชุมว่ารายชื่อ Thailand local Sanction list จะมีการจัดส่งให้ประเทศสมาชิก ๑๓๑ ประเทศด้วยนั้น ธนาคารใคร่ขอเรียนถามเพิ่มเติมว่ารายชื่อดังกล่าวที่จะส่งไปนั้น เป็นภาษาใด หากเป็นภาษาอังกฤษธนาคารใคร่ขอให้จัดส่งให้แก่ธนาคารในประเทศด้วย

ตอบ ในการประกาศรายชื่อในระบบสารสนเทศและการจัดส่งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดไปยังผู้มีหน้าที่รายงานนั้น ในปัจจุบันสำนักงาน ปปง. ได้มีการประกาศและจัดส่งรายชื่อทั้งที่เป็นภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ตลอดจนหมายเลขบัตรประชาชนของบุคคลดังกล่าวด้วยแล้ว กล่าวคือ กรณีที่เป็น Thailand Sanction List นั้น จะมีการระบุทั้งชื่อภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และข้อมูลอื่นๆ ของบุคคลดังกล่าวด้วย (ถ้ามี) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการระบุตัวบุคคล เช่น หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน หรือหมายเลขหนังสือเดินทาง โดยในส่วนรายชื่อของบุคคลที่ถูกกำหนดที่เป็นภาษาอังกฤษ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน หรือหมายเลขหนังสือเดินทาง จะอ้างอิงข้อมูลจากเอกสารของทางราชการไทยเป็นหลัก
